

ग्रामीण भागात काँग्रेसने विकासाचं मॉडेल उभं केलं

लातूर -ग्रामीण भागाच्या विकासासाठी काँग्रेसने कायम कामं असायला हवीत, मात्र

टोस आणि दीर्घकालीन मॉडेल तयार केलं असून, भाजपकडून मात्र प्रतीकात्मक उपक्रमांच्या माध्यमातून स्थानिकांची दिशाभूल केली जात असल्याचे प्रतिपादन काँग्रेस नेते तथा लातूर ग्रामीणचे माजी आमदार धिरज विलासराव देशमुख यांनी सांगितले. जिल्हा परिषद, पंचायत समिती निवडणुकीच्या अनुषंगाने एकुर्गा जिल्हा परिषद गट व पंचायत समिती गणातील उमेदवारांच्या प्रचाराचा शुभारंभ धिरज विलासराव देशमुख यांच्या हस्ते संपन्न झाला. मांजेश्वर देवस्थान येथे प्रचाराचा नारळ वाढवून शुभारंभ केल्या नंतर मुरुड अकोला,अंकोली येथे आयोजित कॉर्नर सभेत ते बोलत होते.

सत्ताध्यांकाडून खोटी आश्वासने, दिखाऊ मॉडेल-यावेळी माजी आमदार धिरज विलासराव देशमुख म्हणाले की, काँग्रेसच्या काळात ग्रामीण भागात रस्ते, पाणीपुरवठा, आरोग्य, शिक्षण आणि कृषी क्षेत्रात मूलभूत सुविधा निर्माण करण्यात आल्या. ग्रामीण विकास म्हणजे केवळ दिखाऊ उपक्रम नव्हे, तर लोकांच्या दैनंदिन जीवनात बदल घडवणारी

मोबाईल हिसकावून नेणाऱ्या टोळीचा पर्दाफाश : एमआयडीसी पोलिसांची धडक कारवाई, ४.५७ लाख रुपयांचा मुद्देमाल जप्त.

लातूर :- लातूर शहरात मोबाईल अन्वेषण स्टाफ व पोलीस अधिकाऱ्यांनी हिसकावून नेलेला मोबाईल, इतर १६ चोरी व मोबाईल हिसकावून नेण्याच्या घटनांवर आळा घालण्यासाठी पोलीस अधीक्षक अमोल तांबे यांचे मार्गदर्शनात एमआयडीसी पोलीस स्टेशनच्या पथकाने केलेली ही कारवाई अत्यंत उल्लेखनीय ठरली आहे. तांत्रिक तपास, सीसीटीव्ही विश्लेषण, गोपनीय माहिती आणि जलद कारवाईच्या जोरावर पोलिसांनी अवघ्या काही दिवसांत गुन्हा उघडकीस आणत आरोपींना जेरबंद केले असून, मोठ्या प्रमाणावर चोरीचा मुद्देमाल हस्तगत करण्यात आला आहे. फिर्दादी नामे बाळासाहेब विष्णु डोंगरे, वय ४० वर्षे, रा. शासकीय पोलीस वसाहत, एमआयडीसी, लातूर यांनी दिलेल्या फिर्दादीवरून अज्ञात आरोपीविरुद्ध एमआयडीसी पोलीस स्टेशन, लातूर येथे गु.र.नं. २२/२०२६, कलम ३०४(२), ३(५) बीएनएस अन्वये दिनांक १९/०१/२०२६ रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला होता.

घटनेची हकिकत अशी की, दिनांक १८/०१/२०२६ रोजी सकाळी सुमारे ०८.३० वाजण्याच्या सुमारास फिर्दादी हे मॉर्निंग वॉकसाठी बाहेर गेले असता, जुनी एमआयडीसी परिसरातील रस्त्यावरून चालत असताना त्यांच्या हातातील संमसंग कंपनीचा एस२५ अल्ट्रा मोबाईल फोन, किंमत अंदाजे १,१२,५००/- रुपये, दोन अनोळखी इसमांनी हिसकावून पळ काढला होता. त्या संदर्भात गुन्हा दाखल होताच एमआयडीसी पोलीस स्टेशनच्या गुन्हे

भाजप सरकार आणि भाजपाचे स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी खोटी आश्वासने, आणि दडपशाहीचे मॉडेल उभे केलं आहे, महत्वाकांक्षी असणारा मराठवाड्यातील रेल्वे बोर्गी कारखाना सारख्या उपक्रमांच्या माध्यमातून स्थानिकांच्या भावनांना हात घालण्याचा प्रयत्न देखील भाजप कडून केला जात आहे, मात्र यामुळे ग्रामीण भागातील रोजगाराच्या मूळ प्रश्नांचं निराकरण होत नाही. लोकांना खोटी आश्वासने आणि कोपराला गुळ लावण्यापेक्षा त्यांच्या गरजा पूर्ण करणं महत्वाचं आहे,

काँग्रेस पक्ष भविष्यातही शेतकरी, युवक, महिला, कष्टकरी आणि ग्रामीण जनतेच्या प्रश्नांसाठी कटिबद्ध राहिल, असा विश्वास धिरज विलासराव देशमुख यांनी व्यक्त केला. एकुर्गा जिल्हा परिषद गटातील काँग्रेस आघाडीचे उमेदवार दत्तात्रय टेकाळे, पंचायत समिती गणात पूजा ढगे, गुरुनाथ गवळी, यांच्या पाठीमागे मतांची ताकद उभी करण्याचे आवाहन त्यांनी मतदारांना केले. यावेळी काँग्रेस पदाधिकारी, कार्यकर्ते नागरीक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

मोबाईल फोन (किंमत अंदाजे २,५०,०००/- रुपये), गुन्हात वापरलेली मोटारसायकल,मोबाईल लॉक तोडण्यासाठी वापरण्यात आलेला कॉम्प्युटर संच,असा एकूण सुमारे ४,५७,५००/- रुपयांचा मुद्देमाल जप्त करण्यात आला आहे. तसेच आरोपींनी यापूर्वीही अशाच प्रकारचे अनेक

तात्काळ घटनास्थळी भेट देऊन आजूबाजूच्या परिसरातील सीसीटीव्ही फुटेज हस्तगत केले. सदर फुटेजचे सखोल विश्लेषण करून आरोपींची ओळख पटविण्यात आली. त्याचप्रमाणे गोपनीय माहितीच्या आधारे संशयितांचा शोध घेऊन खालील आरोपी निष्पन्न करण्यात आले

- १)विकास बाळु राठोड, वय २२ वर्षे, रा. कानडी बोरगाव, ह.मु. विकास नगर, लातूर
- २)प्रजापती मुरलीधर सोनवणे, वय ४५ वर्षे, रा. वाल्मीकीनगर, लातूर
- ३)तसेच एक विधी संघर्षप्रस्त बालक यास ताब्यात घेण्यात आले आहे.

तपासात असे निष्पन्न झाले की, आरोपी क्र. ०२ प्रजापती मुरलीधर सोनवणे हा संविधान चौक, लातूर येथील सत्यम मोबाईल शॉपचा मालक असून, चोरीस गेलेल्या मोबाईलचे पॅटर्न लॉक तोडणे, डेटा क्लिअर करणे तसेच ते पुन्हा विक्रीयोग्य बनवून देणे अशा प्रकारे तो गुन्हाच्या अंमलबजावणीत सक्रिय सहभाग घेत होता. त्यामुळे मोबाईल चोरीच्या गुन्हांना व्यावसायिक स्वरूप देण्याचे काम तो करीत असल्याचे तपासात उघड झाले आहे. आरोपींकडून फिर्दादीचा

२६ जानेवारी प्रजासत्ताक दिनी डॉ. भीमराव यशवंत आंबेडकर नवी मुंबईत

नवी मुंबई / के. एच. हनवते :-भारतीय बौद्ध महासभा नवी मुंबई जिल्हा महिला शाखेच्या वतीने बुद्ध प्रतिष्ठान वाशी नवी मुंबई येथे सुरू असलेल्या श्रामनेरी-बौद्धाचार्या शिबिर समारोप, दिनांक: २६ जानेवारी प्रजासत्ताक दिनी *डॉ. भीमराव यशवंत आंबेडकर* (भा.बौ. महासभा कार्याध्यक्ष तथा समता सैनिक दल राष्ट्रीय अध्यक्ष) यांच्या प्रमुख उपस्थित संपन्न होणार आहे.

सदर कार्यक्रम नवी मुंबई महिला शाखेच्या वतीने प्रथम वर्धापन दिन व महिला धम्मपरिषदेचे आयोजन बुद्ध प्रतिष्ठान वाशी नवी मुंबई येथे करण्यात आलेले असून, नवी मुंबईतील सर्व भारतीय बौद्ध महासभा शाखेचे केंद्रीय शिक्षक, शिक्षिका, बौद्धाचार्य, समता सैनिक दल व तमाम बौद्ध-आंबेडकरी समाज बांधवांनी हजारांच्या संख्येने या कार्यक्रमात सामील होण्याचे आव्हान भारतीय बौद्ध महासभा महाराष्ट्र राज्य महिला अध्यक्ष : स्वातीताई शिंदे, नवी मुंबई महिला जिल्हाध्यक्ष : शोभाताई कांबळे यांनी केले आहे,

दि. बुद्धीस्ट सोसायटी ऑफ इंडिया तथा भारतीय बौद्ध महासभा या धार्मिक मातृ संस्थेच्या अंतर्गत नवी मुंबई महिला शाखेच्या विद्यमाने बुद्ध प्रतिष्ठान वाशी नवी मुंबई येथे श्रामनेरी /बौद्धाचार्या शिबिर दिनांक : १७ /०१/ २०२६ ते २६ / जानेवारी / २०२६ पर्यंत सुरू असलेल्या या धम्म परिषदेचा समारोप प्रजासत्ताक दिनी २६ जानेवारी २०२६ रोजी डॉ. भीमराव यशवंत आंबेडकर यांच्या प्रमुख उपस्थितीत महिला धम्म परिषद संपन्न होणार आहे, तरी

या श्रामनेरी संघाला व धम्म परिषदेला ज्यांना कुणाला भोजनदान, धम्मदान, श्रमदान द्यावयाचे आहे अशा बौद्ध उपासक-उपासिकांनी श्रामनेरी / बौद्धाचार्य संघाला आपली एक सामाजिक बांधिलकी समजून या शिबिराला सदृच्छा भेट द्यावी व स्वेच्छेने धम्मदान करावे, ज्याने करून धम्माचा रथ अधिक जोमाने गतिमान होईल, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर करे पुकार बौद्ध धम्म का करो स्वीकार..! नमो बुद्धाय जय भीम जय भारत जय संविधान

आजचा विद्यार्थी उद्याचा सक्षम मतदार व नागरिक असतो-तहसीलदार राकेश गिड्डे

केज/प्रतिनिधी.-भारतीय लोकशाही सक्षम

करण्यासाठी विद्यार्थ्यांनी आपली मतदार नोंदणी करून घेणे आवश्यक आहे. लोकशाही प्रक्रियेत विद्यार्थी मतदार हा महत्त्वाचा घटक असून तो उद्याचा तो सक्षम नागरिक व मतदार असतो असे प्रतिपादन केजचे तहसीलदार राकेश गिड्डे यांनी केले. ते केज येथील बाबुरावजी आडसकर महाविद्यालयात राष्ट्रीय मतदार जनजागृती अभियानाच्या कार्यक्रमात प्रमुख पाहुणे म्हणून बोलत होते.

तहसीलदार गिड्डे पुढे म्हणाले की,विद्यार्थ्यांनी शिस्त व नियमित अभ्यास करून यश संपादन करावे. सातत्य हाच प्रगतीचा मार्ग आहे. त्याच बरोबर आपल्या लोकशाहीला अजून बळकट करण्यासाठी सर्वच विद्यार्थ्यांनी मतदार नोंदणी करून घ्यावी असे ही सांगितले.

या कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्राचार्य डॉ.माधवराव फावडे हे होते.

या कार्यक्रमात व्यासपीठावर नगर परिषदेचे कार्यकारी अधिकारी, सहाय्यक महसुल अधिकारी रोडगे मंडम, प्राचार्य डॉ.माधवराव फावडे,वसंत कनिष्ठ

महाविद्यालयाचे प्राचार्य प्रकाश धेंडे, उपप्राचार्य हेमंत देशमुख उपस्थित होते.

प्रमुख अतिथींचे स्वागत अनुक्रमे प्राचार्य फावडे, प्रकाश धेंडे, हेमंत देशमुख, डॉ.सो. रतन गंगणे, डॉ.टी. एस.बिडवे यांनी केले. या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रमाधिकारी डॉ. जे.

बी.यादव यांनी ,सुत्रसंचालन डॉ.बी.जे.हिरवे तर आभार डॉ.एस.एम.सरसरे यांनी केले.

आभारापुर्वी राष्ट्रीय मतदार दिनाच्या निमित्ताने मतदारांच्या शपथेचे वाचन करण्यात आले.

कार्यक्रमाच्या यशस्वितेसाठी डॉ. सी.बी.इंगळे, डॉ. एस.के.शिंदे, डॉ. एम.एस.कांबळे, डॉ.एम.एस.माने, डॉ.टी.एस.बिडवे, रासेयो कार्यक्रम अधिकारी डॉ. जे.बी.यादव, डॉ.एस.एम.सरसरे, डॉ.सो.आशा बोबडे, डॉ.सो.रतन गंगणे, डॉ. बी.एस.थोरात, डॉ. अनिल किर्दत, डॉ. प्रशांत क्षीरसागर, डॉ.एस.एस. जाधव , डॉ. सुधीर आगळे, डॉ.काळम ,डॉ.काकडे, डॉ.अशोक भोसले, डॉ.संदिपान गायके,प्रा.समुद्रे,प्रा.शेटे,प्रा.लॉडे ,प्रा.रोडे,डॉ. प्रकाश खुळे, डॉ.अनिल गायकवाड यांनी परिश्रम घेतले.

राजर्षी शाहू विद्यालय औसा येथे हिंद दि चादर कार्यक्रम संपन्न

औसा :- हिंद-दी-चादर ,श्री गुरु तेगबहादुर

यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. तसेच कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी शाळेचे मुख्याध्यापक श्री लक्ष्मीकांत करडखेले सर होते. सदरील कार्यक्रम यशस्वीरित्या संपन्न करण्यासाठी खालील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी परिश्रम घेतले शिक्षक श्री सुलगुडले एस. एस., श्री गोरे ए.व्ही., श्री मिरजगावे पी. एन., श्री कंठे के.बी. श्री माकेगावकर ए. आर., श्रीमती वाघमारे एस. जी., उपस्थित होते.

संपादकीय...

महिलांवर होणाऱ्या

अन्यायाविरोधात न्याय मिळेल का?

महिला सक्षमीकरण, स्त्रीशक्ती, नारीशक्ती अशी आकर्षक घोषवाक्ये आज सर्वत्र ऐकायला मिळतात. राजकीय व्यासपीठांपासून ते जाहिरातींपर्यंत महिलांचे गौरवगान सुरू असते. पण या चमकदार शब्दांच्या आड एक कटू वास्तव दडलेले आहे. महिलांवर होणारा अन्याय थांबत नाही आणि न्याय मिळण्याची प्रक्रिया अजूनही अनिश्चित, संथ आणि त्रासदायक आहे. त्यामुळे एक अस्वस्थ करणारा प्रश्न सतत समोर येतो : महिलांवर होणाऱ्या अन्यायाविरोधात त्यांना खरोखर न्याय मिळतो का ?

घरगुती हिंसा, लैंगिक शोषण, छेडछाड, बलात्कार, मानसिक छळ, हुंडाबळी, कार्यस्थळी होणारा अपमान महिलांवरील अन्यायाची यादी मोठी आहे. या घटना केवळ आकडेवारीत मोजता येणार नाहीत, कारण प्रत्येक घटनेमागे एक उद्ध्वस्त आयुष्य, एक तुटलेले स्वप्न आणि एक खोल मानसिक जखम असते. दुर्दैवाची बाब म्हणजे अशा घटनांवर समाजाचा संताप काही दिवस टिकतो आणि नंतर विस्मरणात जातो.

घटना घडते, माध्यमांमध्ये बातम्या झळकतात, सोशल मीडियावर संतप्त प्रतिक्रिया उमटतात, मोर्चे निघतात. पण काही दिवसांतच सगळे शांत होते. पीडित महिला मात्र आयुष्यभर त्या घटनेचे ओझे वाहत राहते. न्याय मिळण्याचा प्रवास तिच्यासाठी दुसऱ्या छळासारखाच ठरतो.

कायद्यांची कमतरता नाही. महिलांच्या संरक्षणासाठी अनेक कायदे अस्तित्वात आहेत. मात्र कायदे असणे आणि त्यांची प्रभावी अंमलबजावणी होणे यात मोठी दरी आहे. अनेक वेळा पोलीस ठाण्यात तक्रार नोंदवतानाच महिलेला अपमान, संशय आणि उदासीनतेला सामोरे जावे लागते. समजूत काढा, घरचा प्रश्न आहे, प्रतिष्ठेचा विचार करा अशी वाक्ये तक्रारीच्या वाटेत अडथळे निर्माण करतात.

न्यायालयीन प्रक्रिया अत्यंत संथ आहे. खटले वर्षानुवर्षे चालतात. साक्षीदार फिरतात, पुरावे कमकुवत ठरतात, आणि आरोपी कायद्याच्या पळवाटा शोधत मोकळा फिरतो. या काळात पीडित महिलेला मानसिक ताण, सामाजिक दबाव आणि आर्थिक अडचणी सहन कराव्या लागतात. अनेक वेळा तीच थकून माघार घेते. मग प्रश्न उरतो हा न्याय आहे की अन्यायाचीच पुढची पायरी ?

याहूनही गंभीर बाब म्हणजे अनेक वेळा पीडित महिलेलाच दोषी ठरवले जाते. तिचे कपडे, तिचे वर्तन, तिची वेळ, तिचे चारित्र्य सगळ्याची चौकशी होते. आरोपी मात्र समाजात प्रतिष्ठित म्हणून वावरतो. ही मानसिकता बदलल्याशिवाय न्यायव्यवस्था कितीही सक्षम केली, तरी न्याय अपूर्णच राहील.

महिलांवरील अन्याय हा केवळ महिला प्रश्न नाही; तो समाजाच्या नैतिकतेचा आरसा आहे. ज्या समाजात महिलेला सुरक्षितता नाही, त्या समाजाची प्रगती ही केवळ कागदावरची असते. स्त्री घरात असुरक्षित असेल, तर कुटुंब अस्थिर होते; कुटुंब अस्थिर असेल, तर समाजही अस्थिर होतो.

या सगळ्यात राजकारणाची भूमिकाही प्रश्नांकित ठरते. गुन्हेगाराला राजकीय, सामाजिक किंवा आर्थिक पाठबळ मिळाले, तर न्याय मिळण्याची शक्यता आणखी कमी होते. आपला माणूस म्हणून आरोपीला वाचवण्याचे प्रयत्न झाले, तर पीडितेचा विश्वास व्यवस्थेवरून पूर्णपणे उडतो.

माध्यमांचीही जबाबदारी मोठी आहे. सनसनाटी मथळे देऊन काही दिवस बातमी चालवणे पुरेसे नाही. प्रकरणाच्या शेवटपर्यंत पाठपुरावा करणे, पीडितेची ओळख सुरक्षित ठेवणे आणि समाजाला संवेदनशील बनवणे हे माध्यमांचे खरे कर्तव्य आहे.

आज गरज आहे ती केवळ निषेध करण्याची नाही, तर संपूर्ण व्यवस्थेत बदल घडवण्याची. पोलीस यंत्रणेत संवेदनशीलता, जलद न्यायालयांची संख्या वाढवणे, पीडित महिलेसाठी समुपदेशन आणि संरक्षण व्यवस्था उभी करणे हे सगळे तातडीने घडले पाहिजे. त्याचबरोबर समाजातील स्त्रीविषयक दृष्टीकोन बदलणे हे सर्वात मोठे आव्हान आहे.

महिला गप्प बसते, तेव्हा अन्याय बळावतो. महिला आवाज उठवते, तेव्हा व्यवस्थेची खरी परीक्षा होते. आणि समाज त्या आवाजाला न्याय देतो का, हेच ठरवते की आपण खरोखरच प्रगत आहोत की केवळ तसे भासवतो.

महिलांवर होणाऱ्या अन्यायाविरोधात न्याय मिळेल का ?

हा प्रश्न अजूनही अनुत्तरित आहे. त्याचे उत्तर कायदे, घोषणा किंवा जाहिरातींमध्ये नाही तर आपल्या संवेदनशीलतेत, कृतीत आणि सामूहिक जबाबदारीत दडलेले आहे.

महाराष्ट्रातील बौद्ध समाज : लोकसंख्येची ताकद आणि राजकीय वास्तव

महाराष्ट्रातील बौद्ध समाजाची लोकसंख्या साधारण हिमाचल प्रदेशाएवढी आहे,

पण राजकीय प्रभाव मात्र त्या प्रमाणात दिसत नाही हे वास्तव स्वीकारण्याची वेळ आली आहे.

राज्याएवढी लोकसंख्या, तरीही प्रतिनिधित्व का घडत नाही ?

एक आवश्यक आत्मपरीक्षण महाराष्ट्रात आज सुमारे ६७ लाख बौद्ध नागरिक आहेत.

ही संख्या केवळ आकड्यापुरती मर्यादित नाही; ती एखाद्या छोट्या राज्याच्या लोकसंख्येइतकी आहे.

इतका मोठा समाज असूनही राजकीय प्रतिनिधित्वाच्या बाबतीत समाधानकारक स्थिती दिसून येत नाही, हे वास्तव नाकारता येत नाही.

हा लेख कोणावर टीका करण्यासाठी नाही.

तो दोषारोप करण्यासाठीही नाही. समाज म्हणून आपण कुठे आहोत आणि कुठे अडतो आहोत, याचा मनापासून विचार करण्याचा हा प्रयत्न आहे.

आज बौद्ध समाजाकडे संख्या आहे, इतिहास आहे, विचार आहेत; मात्र एकसंध राजकीय दिशा दिसून येत नाही. मतदानाच्या वेळी बौद्ध मतदार वेगवेगळ्या पक्षांमध्ये विभागला जातो.

इथे प्रश्न मतदाराच्या समजुतीचा नसून, समाज म्हणून आपण कधी एकत्रित भूमिका ठरवली आहे का, हा आहे. आपल्या मतांची ताकद, आपल्या अटी आणि आपल्या अपेक्षा सामूहिकपणे मांडण्याची सवय आपण विकसित केली

आहे का, याचे उत्तर अनेकदा नकारार्थीच येते.

जयंती, दीक्षा दिन, स्मारकांचे कार्यक्रम, रॅली आणि मोर्चे या सर्व ठिकाणी बौद्ध समाजाची ताकद प्रचंड प्रमाणात दिसते. लाखो लोक एकत्र येतात. भावनिक एकात्मता दिसते. पण प्रश्न असा पडतो की हीच ताकद निवडणूक, संघटन आणि नेतृत्वनिर्मितीच्या वेळी का दिसत नाही ?

कार्यक्रम हे काही तासांचे किंवा एका दिवसाचे असतात! राजकारण मात्र रोजचे असते. इथेच आपण सातत्य गमावतो. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी संघटन, संघर्ष आणि राजकीय भान दिले.

आज आपण त्यांचा वारसा आदराने जपतो, हे नक्की. मात्र त्यांच्या विचारांवर आधारित एकत्रित आणि टिकाऊ राजकीय रचना उभी राहिलेली नाही, हेही तितकेच खरे आहे. राजकीय,सांस्कृतिक,धम्म आणि सामाजिक चळवळ अस्तित्वात आहेत. पण त्या अनेक गटांत विभागल्या आहेत. या विखुरलेपणाचा थेट परिणाम समाजाच्या राजकीय ताकदीवर होतो.

आपल्याकडे प्रामाणिक, संघर्षशील आणि जाणकार लोक नाहीत असे नाही. पण एकमेकांना मान्य करणारे, एकत्र चालणारे नेतृत्व आपण उभे करू शकलो नाही. हे अपयश व्यक्तींचे नसून संघटन प्रक्रियेचे आहे. संघटना ही पदांवर नव्हे, तर त्याग, संयम आणि परस्पर विश्वासावर उभी राहते, हे आपण अनेकदा विसरतो.

याच ठिकाणी एक महत्त्वाचा मुद्दा पुढे येतो अहंभाव आणि पदांची स्पर्धा. बौद्ध

समाजात संघटनांची कमतरता नाही; मात्र एकत्र टिकणाऱ्या संघटनांची कमतरता आहे. अनेक वेळा प्रत्येकालाच पद हवे असते, अध्यक्ष किंवा पदाधिकारी व्हायचे असते, पण सातत्याने कार्यकर्ता म्हणून काम करण्याची तयारी कमी दिसते. यातून मतभेद, गटबाजी आणि शेवटी संघटनांचे तुकडे होतात. हा दोष एखाद्या व्यक्तीचा नसून, संघटन संस्कृती न घडण्याचा परिणाम आहे.

आजच्या काळात याला एक नवा पैलू जोडला गेला आहे संघटन सोशल मीडियापुरती मर्यादित होणे. व्हाट्सअप ग्रुप, फेसबुक पोस्ट, स्टेटस यांवर जोरदार मते मांडली जातात, प्रतिक्रिया दिल्या जातात. मात्र ग्रुपवर लिहिणे म्हणजे संघटन नव्हे, आणि फॉरवर्ड करणे म्हणजे आंदोलन नव्हे. संघटन प्रत्यक्ष भेटींमधून, बैठकींतून, कामातून आणि सातत्यातून उभी राहत असते. सोशल मीडिया उपयुक्त साधन ठरू शकते, पण ते प्रत्यक्ष संघटनाचा पर्याय ठरू शकत नाही.

बौद्ध समाजाने शिक्षणाच्या क्षेत्रात मोठी मजल मारली आहे, ही अभिमानाची बाब आहे. मात्र शिक्षणाबरोबर राजकीय प्रशिक्षण, संघटन कौशल्य, बूथ-स्तरावरील काम याकडे अपेक्षित लक्ष दिले गेले नाही. त्यामुळे समाज जागरूक आहे, पण संघटित नाही.

आपण अनेकदा मुख्य प्रवाहातील पक्षांना मत देतो. ते व्यवहारज्ञान आहे; त्यात गैर काहीच नाही. मात्र मत देताना आपल्या अटी, मागण्या आणि अपेक्षा ठामपणे आणि सामूहिकपणे मांडल्या जात नाहीत. परिणामी प्रतिनिधित्व

मिळाले तरी ते प्रभावी ठरत नाही. मत म्हणजे कृपा नाही!किंवा विकणे नाही. ती राजकीय देवाणघेवाण आहे, ही जाणीव समाजमनात रुजवणे अत्यावश्यक आहे.

या सगळ्या अपयशांवर उपाय एका निवडणुकीत किंवा एका नेत्यामुळे मिळणार नाहीत. उपाय अभ्यासपूर्ण, संयमी आणि सातत्यपूर्ण आहेत.

जयंती,परिषद,अभ्यास सहल आणि उत्सवांसोबत नियमित राजकीय अभ्यास आणि प्रत्यक्ष संघटन बैठकांची साखळी उभी राहणे गरजेचे आहे. नेतृत्व व्यक्तीपूजेवर नव्हे, तर प्रक्रियेवर उभे राहिले पाहिजे. सोशल मीडिया हे साधन असावे; संघटनाची जागा घेणारे माध्यम नव्हे.

हा लेख दोषारोप करण्यासाठी नाही. तो समाजाला अंतर्मुख करणारा प्रश्न आहे. आपण इतिहास जपतो, उत्सव साजरे करतो, भावना व्यक्त करतो पण संघटन, नेतृत्व आणि दीर्घकालीन राजकीय तयारीसाठी तितकीच ऊर्जा देतो का ?

संख्या आपल्याकडे आहे. विचार आणि वारसाही आहे. इतिहास आपल्याला दिशा दाखवतो; खरंतर जर सुरुवात नेत्यांकडून झाली, तर समाज एकत्र येईल, सातत्य राखेल आणि बदल घडवून आणेल. आता गरज आहे ती दिशा, शिस्त आणि प्रत्यक्ष संघटनाची.

आजच्या छोट्या प्रयत्नांचा प्रभाव उद्या आपल्या समाजाची खरी ताकद बनेल.

प्रा. डॉ. छाया मित्र, निवृत्त प्राचार्यां.

प्रजासत्ताक दिन : केवळ सोहळा नव्हे, तर जबाबदारीची आढवण

२६ जानेवारी हा दिवस भारताच्या

पण त्याचे महत्त्व त्याच्या जाडीमुळे

त्याच वेळी संविधानातील कर्तव्यांकडे

असायला हवा. अन्यथा प्रजासत्ताकाची

इतिहासात केवळ एका तारखेपुरता मर्यादित नाही. तो दिवस आहे भारतीय लोकशाहीच्या आत्म्याचा, संविधानाच्या सर्वोच्चतेचा आणि नागरिकांच्या सार्वभौमत्वाचा. २६ जानेवारी १९५० रोजी भारताने स्वतःला प्रजासत्ताक घोषित केले आणि हजारो वर्षांच्या विषमतेच्या, अन्यायाच्या आणि गुलामगिरीच्या इतिहासाला वैचारिक छेद दिला. त्यामुळे प्रजासत्ताक दिन हा केवळ ध्वजारोहण, संचलन किंवा भाषणांचा सोहळा नसून, तो स्वतःला प्रश्न विचारण्याचा, आत्मपरीक्षणचा आणि संविधानाशी नवी बांधिलकी जाहीर करण्याचा दिवस आहे. आज अमृतमहोत्सवोत्तर भारतात प्रजासत्ताक दिन साजरा करताना एक मूलभूत प्रश्न सतत डोकावतो की, आपण खऱ्या अर्थाने प्रजासत्ताक आहोत का ?

संकल्पना हळूहळू कोसळण्याचा धोका नाकारता येत नाही.

भारताची लोकसंख्या तरुण आहे. ही तरुणाई प्रजासत्ताकाची सर्वात मोठी ताकद आहे. मात्र ती केवळ घोषणांमध्ये गुंतून न राहता, प्रश्न विचारणारी, चिकित्सक आणि जबाबदार बनली तरच लोकशाही मजबूत होईल. संविधान समजून घेणारी तरुण पिढीच प्रजासत्ताकाचे भवितव्य सुरक्षित ठेवू शकते.

केवळ सोशल मीडियावरील देशभक्ती पुरेशी नाही; लोकशाहीचे भान आणि विवेक अधिक गरजेचा आहे. प्रजासत्ताक दिन हा वर्षांतून

गुलामगिरीच्या इतिहासाला वैचारिक छेद दिला. त्यामुळे प्रजासत्ताक दिन हा केवळ ध्वजारोहण, संचलन किंवा भाषणांचा सोहळा नसून, तो स्वतःला प्रश्न विचारण्याचा, आत्मपरीक्षणचा आणि संविधानाशी नवी बांधिलकी जाहीर करण्याचा दिवस आहे. आज अमृतमहोत्सवोत्तर भारतात प्रजासत्ताक दिन साजरा करताना एक मूलभूत प्रश्न सतत डोकावतो की, आपण खऱ्या अर्थाने प्रजासत्ताक आहोत का ?

प्रजासत्ताक म्हणजे सत्ता राजाच्या, धर्माच्या किंवा एखाद्या विशिष्ट वर्गाच्या हातात नसून संपूर्ण जनतेच्या हातात असणे. भारतीय राज्यघटनेने थश, िंहश झशेश्रिशं ष खपवळर या शब्दांनी सुरुवात करून ही भूमिका स्पष्ट केली. भारतात राजा नाही, धर्माधारित राज्य नाही; आहे ते फक्त संविधानाधिष्ठित लोकशाही राज्य. मात्र केवळ घटना स्वीकारल्याने प्रजासत्ताक साकारत नाही. ते जिवंत राहते ते न्याय, स्वातंत्र्य, समता आणि बंधुता या चार स्तंभांवर.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी स्पष्ट इशारा दिला होता की, राजकीय लोकशाही टिकवायची असेल तर सामाजिक आणि आर्थिक लोकशाही प्रस्थापित करावी लागेल. अन्यथा संविधान कागदावर राहील, वास्तवात नाही. भारतीय संविधान हे जगातील सर्वात मोठे लिखित संविधान आहे.

नाही, तर त्यात सामावलेल्या मानवी मूल्यांमुळे आहे. संविधानाने देशातील शेवटच्या माणसालाही हक्क दिले; आवाज नसलेल्यांना आवाज दिला; आणि सत्ता सत्ताधाऱ्यांच्या हातून काढून जनतेकडे दिली. मात्र आजच्या काळात संविधानाचा उल्लेख अनेकदा औपचारिकतेपुरता मर्यादित राहतो. संविधानावर प्रेम दाखवले जाते, पण त्याची आत्मा समजून घेण्याची तयारी कमी दिसते. प्रजासत्ताक दिनाच्या दिवशी संविधानाची शपथ घेतली जाते; पण वर्षभरात त्या शपथेचा विसर पडतो.

प्रजासत्ताक दिनी भव्य संचलन होते, शौर्य, शिस्त आणि विविधतेचे दर्शन घडते. भारताची लष्करी ताकद, सांस्कृतिक वैविध्य आणि वैज्ञानिक प्रगती याचे चित्रण केले जाते. हे सारे अभिमानास्पद आहे. पण त्याचवेळी, देशातील शेतकरी कर्जबाजारी आहेत, तरुण बेरोजगार आहेत, स्त्रिया असुरक्षित आहेत, दलित-आदिवासी अजूनही अन्याय सहन करत आहेत, आणि संविधानाने दिलेले मूलभूत हक्क अनेकदा कागदावरच राहतात. या विरोधाभासांवर प्रजासत्ताक दिनीही मोकळेपणाने चर्चा व्हायला हवी. कारण साजरीकरण आणि सत्य यामध्ये वाढत जाणारी दरी लोकशाहीसाठी धोक्याची ठरते. आज नागरिक म्हणून आपण हक्कांबाबत जागरूक झालो आहोत, ही सकारात्मक बाब आहे. मात्र

दुर्लक्ष होत असल्याचे चित्र आहे. मतदान करणे, कायद्याचे पालन करणे, सार्वजनिक मालमत्तेचे रक्षण करणे, विविधतेचा आदर करणे, ही सगळी लोकशाहीची मूलभूत पायाभरणी आहे. प्रजासत्ताक म्हणजे सरकारवर टीका करण्याचा अधिकार; पण तो अधिकार जबाबदारीने वापरण्याची नैतिकताही तितकीच महत्त्वाची आहे. अन्यथा स्वातंत्र्य अराजकतेत बदलण्याची भीती असते.

प्रजासत्ताक दिनाच्या ७५ वर्षांनंतरही जातीभेद, आर्थिक विषमता आणि लैंगिक अन्याय संपलेले नाहीत. संविधानाने समतेची हमी दिली, पण समाजमन अजूनही पूर्णपणे बदललेले नाही. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी संविधान सभेत सांगितले होते की, भारतात भक्तीची भावना राजकारणात आली, तर लोकशाही धोक्यात येईल. आज व्यक्तीपूजा, अंधनिष्ठा आणि द्वेषाचे राजकारण वाढताना दिसत असेल, तर तो प्रजासत्ताक मूल्यांसाठी गंभीर इशारा आहे. भारताचे प्रजासत्ताक हे धर्मनिरपेक्ष आहे. याचा अर्थ धर्मविरोधी नव्हे, तर सर्व धर्मांना समान वागणूक देणारे राज्य. पण अलीकडच्या काळात धर्माच्या नावावर समाजात धुवीकरण वाढत असल्याचे चित्र आहे. प्रजासत्ताक दिन हा धर्म, जात, भाषा यांपलीकडे जाऊन भारतीय नागरिक म्हणून आपली ओळख पुन्हा अधोरेखित करण्याचा दिवस

एकदा साजरा करण्याचा कार्यक्रम नाही. तो दररोज जगायचा मूल्यांचा उत्सव आहे. संविधानाचे पालन, अन्यायाविरुद्ध उभे राहणे, दुर्बलांचा आवाज बनणे, हीच खरी प्रजासत्ताक दिनाची भावना आहे. आज गरज आहे ती ध्वजाला सलाम करताना संविधानालाही मनापासून स्वीकारण्याची. संचलन पाहताना समाजातील शेवटच्या माणसाची अवस्था लक्षात ठेवण्याची आणि अभिमानाबरोबर आत्मपरीक्षण करण्याची. कारण भारत प्रजासत्ताक आहे, फक्त घटनात्मकदृष्ट्या नव्हे, तर मूल्यात्मकदृष्ट्याही आणि ही जबाबदारी आपली सगळ्यांची आहे.

या प्रजासत्ताक दिनी आपण केवळ ध्वजाला वंदन न करता संविधानाच्या मूल्यांनाही मनापासून स्वीकारू या. न्याय, स्वातंत्र्य, समता आणि बंधुता ही चार तत्त्वे फक्त शब्दांत नव्हे, तर आपल्या आचरणात, विचारात आणि निर्णयांत उतरवू या. प्रत्येक नागरिक जागरूक असेल, प्रत्येक आवाजाला सन्मान मिळेल आणि संविधान सर्वोच्च राहील, असाच समताधिष्ठित, विवेकी आणि मजबूत भारत घडवण्याचा संकल्प करू या. सर्वांना ७५ व्या प्रजासत्ताक दिनाच्या मनःपूर्वक शुभेच्छा!

प्रविण वागडे नागपूर
 भ्रमणध्वनी : ९९२३६२०९१९

प्रजासत्ताक दिन : मानवता धर्माचा आरंभ

भारतीय प्रजासत्ताक दिन जगाच्या इतिहासामध्ये विविध अंगांने अतिशय महत्त्वाचा दिन समजला जातो .भारतीय प्रजासत्ताक राज्याची निर्मिती म्हणजे केवळ एक परकीय सत्ता जाऊन स्वदेशीयांची राजकीय सत्ता हस्तांतरण करणे नव्हे तर भारतीय समाजाला जगण्याची नवी दिशा देणे होय .

या भारत देशाचा इतिहास जर पाहिला तर केवळ परकीयांची राजकीय सत्ताच नव्हे तर परकीयांनी त्यांच्या धर्माचा जबरदस्तीने प्रचार प्रसार दाखवून धर्मांतर करण्याचा उद्योग चालविला .या देशावर बहुतांश काळ मुघलांची सत्ता होती .ते केवळ राजकीय सत्ताधीश नव्हते तर त्यांनी सोबतच त्यांचा धर्माचा प्रचार प्रसार करून वाढविण्याचा प्रयत्न केला ते करत असताना प्रजेवर अनेक वेळा ते अत्याचार जुलूम जबरदस्ती करत होते .मग या देशातील धर्म रक्षणासाठी अनेकांनी आहुती दिली त्यामध्ये शिखांचे गुरु तेगबहादूर तसेच धर्मवीर छत्रपती संभाजी राजे .

या देशातील असा एक प्रचंड लोकसंख्येने असलेला समुदाय होता की तो स्वदेशात असूनही स्वदेशी याकडून

गुलामासारखे जीवन जगत होता . त्याला कुठलाही धार्मिक अधिकार व हक्क काय तर ह्या देशातील नैसर्गिक साधन संपत्ती बाळगण्याचा मिळवण्याचा तसेच इतर मूलभूत हक्कापासून येथील तत्कालीन धार्मिक व्यवस्थेने वंचित ठेवले होते .

अनेक क्रांतिकारकांनी बलिदान देऊन परकीय इंग्रजांची सत्ता उलथून टाकून १५ ऑगस्ट १९४७ ला स्वातंत्र्य मिळवून जरी दिले तरी येथील खऱ्या अर्थाने राजकीय सामाजिक जीवनाची घडी व्यवस्थितपणे आदर्श चालवण्यासाठी आदर्श अशा संविधानाची गरज होती ती २६ जानेवारी १९५० रोजी संविधान अमलात येऊन पूर्ण झाली तो दिन म्हणजेच भारतीय प्रजासत्ताक दिन .

भारतीय संविधान केवळ राजकीय प्रशासकीय कारभार करण्याचा जगातील इतर देशाप्रमाणे नियमांचा दस्तावेज नसून तो आदर्श मानवतावादी धार्मिक जीवनाचा आरंभ म्हटले तर चुकीचे ठरणार नाही कारण संविधानाने कोणत्याही एकाच धर्माचा देश किंवा त्याचा उदो उदो न करता धर्मनिरपेक्षता हे तत्त्व अंगीकारून ह्या देशातील सर्व धर्मांना समानता हे तत्त्व लागू

केले .देशातील धर्म पंथ यापेक्षा या देशातील व्यक्ती महत्त्वाचा आहे .प्रत्येक व्यक्तीचा विकास करणे व सर्वांना विकासाची संधी उपलब्ध करून देण्याचे काम संविधानाने केलेले आहे .म्हणूनच जगातील इतर देशांपेक्षा मानवता धर्म रुजवणारे वाढवणारे फुलवणारे हे संविधान आहे .विश्वरत्न भारतरत्न डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकरांना जो विषमतावादी समाज रचनेचा येथील धर्म व्यवस्थेकडून अन्याय सहन करावा लागला तो कुणाच्याही नशिबी येऊ नये व सामाजिक समतेसाठी जो लढा दिला तरीही येथील व्यवस्थेला त्याची काहीही देणे घेणे नव्हते म्हणून स्वतंत्र भारताच्या राज्यघटनेद्वारे त्यांनी येथे सामाजिक धार्मिक आर्थिक समानता प्रस्थापित करून मानवता धर्माचा आरंभ केला असे म्हटले तर कदापि चुकीचे ठरणार नाही .

हा देश संविधानावर चालतो तेव्हा संविधानाचा सन्मान राखणे हे प्रत्येक भारतीयांचे कर्तव्य असताना त्याचा जाणून-बुजून काही विषमतावादी देशद्रोही अवमान करतात तेव्हा त्या अवमान करणाऱ्यावर देशद्रोहाचा गुन्हा दाखल केला पाहिजे व देशातील प्रत्येक नागरिकाने निषेध नोंदवला

पाहिजे पण तसे होताना दिसत नाही .मग या देशातील ज्या लोकांना हजारो वर्षांच्या सामाजिक धार्मिक गुलामगिरीतून संविधानाने मुक्त करून सन्मान मिळवून दिला त्या व्यक्ती संविधानाच्या सन्मानासाठी रक्षणासाठी प्राण अर्पण करायला सुद्धा मागेपुढे पाहत नाहीत हे आपण परभणी जिल्ह्यातील मोर्चांमध्ये कायद्याचे शिक्षण घेणारा तरूण बळी गेला .तरी मनुवादी विचाराचे लोक त्याची टेहळणी करतात . हे आपल्या शैक्षणिक व्यवस्थेचे ही अपयश म्हटले तरी वाचणे ठरणार नाही . बालवयापासून ते पदवीपर्यंतच्या शिक्षणातून संविधानाची पूर्ण माहिती मिळत नाही .

मानवता धर्म म्हणजे कोणत्याही विशिष्ट पंथाच्या पलीकडे जाऊन प्रज्ञा शील करुणा दया क्षमा सहानुभूती स्वातंत्र्य समता बंधुता न्याय सेवा आणि प्रेम या मानवी मूल्यावर आधारित जीवन जगणे .हा धर्म अंधश्रद्धेला दूर सारून विज्ञानवादी तर्क आणि सर्वात महत्त्वाचे म्हणजे मानवाच्या कल्याणाला प्रगतीला महत्त्व देतो .आणि कोणत्याही धर्मापेक्षा श्रेष्ठ मानला जातो कारण तो सर्व धर्मांच्या मूळ तत्वांना एकत्र आणतो . धर्म म्हणजे तरी काय शेवटी जगण्याची रीतच ना

ती पद्धत आदर्श असली पाहिजे हे भारतीय संविधानाला व संविधान निर्मात्यांना अपेक्षित होते म्हणून विविध कल्याणकारी कलमांचा जसे की मूलभूत हक्कांमध्ये जगण्याचा हक्क कलम २१ नुसार .कलम १४, १५, १६ समता आणि भेदभाव विरहित जीवन,कलम ३८ सामाजिक व आर्थिक न्याय,कलम ४१ काम आणि शिक्षणाचा हक्क,कलम ४४ सर्व नागरिकांसाठी समान नागरी संहिता लागू करण्याचा प्रयत्न करणे , कलम ४६ दुर्बल घटकांचे शिक्षण व आर्थिक हितसंबंध ,कलम ४७ लोकांच्या पोषण पातळी आणि राहणीमानाचा दर्जा सुधारणे ,तसेच भारतीय संविधानाच्या प्रस्तावनेत धर्मनिरपेक्ष हा शब्द १९७६ साली ४२ व्या घटनादुरुस्तीने समाविष्ट करण्यात आला व त्यामुळे भारत एक धर्मनिरपेक्ष राष्ट्र म्हणून घोषित झाले आणि राज्याने सर्व धर्मांना समान मान देण्याची भूमिका निश्चित झाली .मानवतावादाची मुहूर्तमेढ रोवून मानवता धर्माचा आरंभ झाला .

कांबळे गौतमकुमार नागनाथराव लातूर
मो नं ९८२२१७२८१८

लक्ष्मी मुंडे नर्सिंग स्कुलचे वार्षिक स्नेहसंमेलन उत्साहात संपन्न

केज/प्रतिनिधी. -केज येथील मुंडडा हे उपस्थित होते.या कार्यक्रमाचे लक्ष्मी नर्सिंगसाठी व स्कुलसाठी

लक्ष्मी मुंडे नर्सिंग स्कुलचे २५-२६ या शैक्षणिक वर्षाचे वार्षिक स्नेहसंमेलन शुक्रवारी रोजी सकाळ आणि संध्याकाळ अशा दोन सत्रात प्रमुख मान्यवरांच्या उपस्थितीत हे वार्षिक स्नेहसंमेलन मोठ्या उत्साहात संपन्न झाले.

सांस्कृतीक कार्यक्रमात विद्यार्थी आणि विद्यार्थिनींनी आपल्या कलेतून उपस्थित मान्यवरांची मने जिंकल्याने नर्सिंगच्या या सर्व विद्यार्थ्यांचे सर्वांनी कौतुक केले.

केज शहरापासून जवळच असलेल्या लक्ष्मी नर्सिंग स्कुलचे २५-२६ चे वार्षिक स्नेह संमेलन शुक्रवार दि.२३ जानेवारी रोजी दोन सत्रात संपन्न झाले.

सकाळी मान्यवरांच्या हस्ते स्नेहसंमेलनाचे उद्घाटन करून या कार्यक्रमाला सुरुवात करण्यात आले.या कार्यक्रमाठी केज नगरपंचायतच्या नगराध्यक्षा सिताताताई बनसोड,जनविकासचे अध्यक्ष हारुणभाई इनामदार,

केज उपजिल्हास्कुलालयाचे वैद्यकीय अधीक्षक डॉ.दत्तात्रय केंद्रे,डॉ.योगीनी जायभाए मॅडम,लॅंबचे नागरगोजे,विठ्ठल जाधव,दिनकर चाटे,या सर्व पाहुणे मंडळीचे स्वागत करण्यात आले. या सर्व उपस्थित मान्यवरांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले.यावेळी नर्सिंगच्या सर्व विद्यार्थ्यांनी आपल्या कर्तव्याची शपथ घेतली. दुस-या सत्रात शुक्रवारी सायंकाळी सहा वाजता सांस्कृतीक कार्यक्रमाचे उद्घाटन प्रमुख मार्गदर्शक म्हणून भाजपाचे युवा नेते अक्षय भैर्या

अध्यक्ष रमाकांत (बापू)हे होते तर या कार्यक्रमाला प्रमुख पाहुणे म्हणून केज कृषी उत्पन्न बाजार समीतीचे सभापती मा.अंकुशराव इंगळे, महाराष्ट्र राज्याचे भाजपा प्रवक्ते मा.रामभाऊ कुलकर्णी,

ड.शरद इंगळे,ऊसतोड मजूर संघटनेचे अध्यक्ष कृष्णा तीडके, सेवानिवृत्त मुख्याद्यापक विठ्ठलराव जाधव,भाजपाचे दिनकर चाटे,संस्थेच्या सचिव उषाताई मुंडे यांच्यासह अनेक मान्यवर उपस्थित होते.या कार्यक्रमाचे प्रस्ताविक देवगांव सेवा सोसायटीचे चेअरमन मधुर भैर्या मुंडे यांनी केले.यावेळी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना अक्षय मुंडडा म्हणाले की रमाकांत बापूंनी आतापर्यंत राजकीय क्षेत्रासह पेट्रोल पंप,क्रेशरसह शेतीमध्ये प्रगती केल्याने यशस्वी झाले.

आता शैक्षणिक क्षेत्रात सहभाग घेऊन लक्ष्मी नर्सिंग स्कुल सुरु केल्या बद्दल मी बापूंचे अभिनंदन करतो.यापूढे मधुरने देखील या शैक्षणिक क्षेत्राकडे लक्ष दिले पाहीजे,या नर्सिंग स्कुलमुळे केज तालुक्यातील अनेक विद्यार्थ्यांच्या जिवनात प्रगती होणार त्यासाठी सर्व नर्सिंगच्या विद्यार्थ्यांनी चांगला आभ्यास करून प्रॅक्टिस करावी. पालकांनी आपल्या विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणाकडे लक्ष दिल पाहीजे. विद्यार्थ्यांनी मिळालेल्या संधीच सोन केल पाहीजे.आपल्या शैक्षणिक संस्थेला शिस्त लावली पाहीजे त्यामुळे शिक्षणाची प्रगती होते.

आम्ही लागेल ती मदत करण्यासाठी कटीबद्ध आहोत.

असे अक्षयभैर्या यावेळी म्हणाले.

यावेळी नर्सिंगच्या विद्यार्थ्यांनी सांस्कृतीक कला सादर करताना आंखे खुली हो य बंद प्यार कैसा होता है, दफलीवाले तेरी आंखीयो का का काजल,लिखे खत तुझे,बांगो बांगो, हृदयी वसंत फुलताना,प्रेमात रंग यावे,राणी माझ्या मळ्यामध्ये घुसशिल का,चंद्रा,गोरेगोरे मुखडे पे काला काला चम्पा,मला म्हणल्यात

पूण्याची मैना,बैलजोडा पाटलांचा बैलगाडा,शांताबाय, डॉलबी बोलवा डिजेला,गुलाबी साडी,ग साजणे आली उमकत हिरव्या राणी,आस वाजवा की,झाल झाल झिंगाट,पाखरा आझाद केल तुला,मिरची झापूक झूपूक वाजत राहतय गं,पिचली माझी बांगडी गं, तुमचा कट्टर मी मावळा, वाजले की बारा,कोंबडी पळाली असे मराठी हिंदी गितावर नृत्य करून विद्यार्थी आणि विद्यार्थिनींनी आपल्या कलेतून उपस्थित मान्यवरांची मने जिंकली.यामुळे नर्सिंगच्या या सर्व विद्यार्थ्यांचे सर्वांनी कौतुक केले.हा कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी प्राचार्य रवि पवार,लखेरासर,

गायके मॅडम,गालफाडे मॅडम, सोनवणेताई ताई यांनी परिश्रम घेऊन हा कार्यक्रम यशस्वी केला.या कार्यक्रमासाठी आलेल्या सर्वांचे आभार संस्थेच्या सचिव उषाताई मुंडे यांनी मानले.

भाजपातर्फे पानगाव जिल्हा परिषद गटातून,सतीश आंबेकर यांची अधिकृत उमेदवारी

लातूर- पानगाव जिल्हा परिषद निर्णयामुळे पानगाव जिल्हा परिषद कामामुळे सर्वच जिल्हा परिषद आणि

मतदार संघातील गावागावातून वाडीवस्तीतून ऋषिकेशदादा कराड यांच्या नावाला पसंती होती मात्र पक्षाच्या निर्णयानुसार त्यांना उमेदवारी देणे शक्य नसल्याने भाजपाच्या वतीने सतीश आंबेकर हे अधिकृत उमेदवार असतील तेव्हा सर्वांनी जिद्दीने जोमाने काम करून बहुमताने विजयी करावे आणि पानगाव हा लोकनेते स्व. गोपिनाथराव मुंडे साहेब यांचा भाजपाचा बालेकिल्ला असल्याचे पुन्हा एकदा सिद्ध करून दाखवावे असे आवाहन भाजपाचे नेते आ. रमेशआप्पा कराड यांनी केले.

पानगाव जिल्हा परिषद मतदार संघातील भारतीय जनता पार्टीच्या प्रमुख पदाधिकारी लोकप्रतिनिधीची बैठक भाजपाचे नेते आ. रमेशआप्पा कराड यांच्या प्रमुख उपस्थितीत शनिवारी सकाळी लातूर येथील भाजपाच्या संवाद कार्यालयात झाली याप्रसंगी माजी आमदार त्र्यंबकनाना भिसे, ज्येष्ठ मार्गदर्शक व्यंकटराव आनामे मामा यांच्यासह इतर अनेकांची प्रमुख उपस्थिती होती.

स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या निवडणुकीत आमदार आणि खासदार यांच्या कुटुंबातील सदस्यांना उमेदवारी दिली जाणार नाही असा निर्णय भाजपाच्या केंद्रीय कार्यकारिणीच्या बैठकीत झाला असल्याचे सांगून आ. रमेशआप्पा कराड म्हणाले की, या

मतदार संघातून ऋषिकेश कराड यांना उमेदवारी देण्यात यावी अशी मागणी गावागावातून वाडी वस्तीतून अनेकांनी मोठ्या प्रमाणात केली होती. पक्षाच्या निर्णयानुसार आणि आदेशान्वये ऋषिकेश कराड यांची उमेदवारी मागे घेण्यात येत असून सतीश आंबेकर यांना भाजपाचे अधिकृत उमेदवार म्हणून जाहीर केले.

आमदार खासदार यांच्या कुटुंबातील सदस्यांना उमेदवारी नाही हा पक्षाचा निर्णय रमेशआप्पा कराड यांच्या पर्यंत मर्यादित नसून राज्यातील जवळपास चाळीस जागेसाठी बंधनकारक आहे. याबाबतीत राज्याचे मुख्यमंत्री देवेंद्रजी फडणवीस साहेब आणि निवडणूक प्रमुख चंद्रशेखरजी बावनकुळे साहेब यांच्यासोबत माझी चर्चा झाली असल्याचे सांगून पानगाव जिल्हा परिषद मतदार संघातील भाजपाच्या सर्व लोकप्रतिनिधी पदाधिकारी आणि कार्यकर्त्यांनी आत्तापासून जिद्दीने जोमाने कामाला लागावे आणि पुन्हा एकदा पानगाव हा भाजपाचा बालेकिल्ला असल्याचे सिद्ध करावे असेही आ. कराड यांनी बोलून दाखवले.

लातूर ग्रामीण मतदार संघात भाजपाच्या माध्यमातून मोठ्या प्रमाणात झालेल्या विविध विकास

पंचायत समिती मतदार संघातून भारतीय जनता पार्टीच्या उमेदवारांना मोठे समर्थन मिळत असल्याचे सांगून आ. रमेशआप्पा कराड म्हणाले की, कोणत्याही परिस्थितीत पानगाव जिल्हा परिषदेत भाजपाचा बहुमतानी विजय होणे गरजेचे आहे असे सांगून पानगाव पंचायत समिती निवडणूक प्रमुख म्हणून सुकेश भंडारे आणि कोष्टगाव पंचायत समितीसाठी माधव घुले आणि संपत कराड यांची नियुक्ती जाहीर केली.

या बैठकीस माजी उपसभापती अनंत चव्हाण, माजी सरपंच सुकेश भंडारे, श्रीकृष्ण जाधव, सतीश आंबेकर, अमर चव्हाण, भागवत गीते, संपत कराड, दिगंबर येडले, हरीकृष्ण गुल्ले, वैजनाथ लहाने, कुलभूषण संपत्ते, माधव घुले, सतीश कुलकर्णी, दत्त लहाने, प्रल्हाद पोटे, शिवाजी जाधव, मारुती गालफाडे, बसवराज गुरफळे, सुंदर घुले, नाथराव गीते, राहुल मोटाडे, निवृत्ती लहाने, रमेश केंद्रे, ईलाही शेख, माणिक डोंगरे, भगवान करमुंडे, विजय चित्ते, प्रकाश जाधव, रफिक पठाण, शफिक पठाण, प्रदीप लहाने, सुरज मोटाडे, दत्ता आंबेकर, कार्तिक गंभीरे, नागेश भंडारे, पंकज लहाने, संजय केंद्रे यांच्यासह भाजपाचे अनेक पदाधिकारी लोकप्रतिनिधी कार्यकर्ते मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

टाकळी येथील प्राथमिक निवासी आश्रम शाळेत नेताजी सुभाषचंद्र बोस जयंती उत्साहात साजरी.

केज/प्रतिनिधीकेज तालुक्यातील टाकळी येथील प्राथमिक निवासी आश्रम शाळेत थोर स्वातंत्र्यसैनिक नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांची जयंती उत्साहात साजरी करण्यात आली. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी श्रीमती घुले काशीबाई नारायण राव होत्या.,यावेळी शाळेचे मुख्याध्यापक श्री. घुले सर यांच्यासह श्री. घुले

मार्गदर्शन केले. त्यांनी नेताजींच्या देशभक्ती, शौर्य व त्यागमय जीवनकार्याची माहिती विद्यार्थ्यांना दिली.विद्यार्थ्यांनीही आपल्या पद्धतीने नेताजी बद्दल भावना व्यक्त केल्या.

कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन श्री. बारगजे सर यांनी केले, तर आभारप्रदर्शन चौरे सर यांनी मानले. या कार्यक्रमास शाळेतील शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी तसेच विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

विलासराव देशमुख शासकीय वैद्यकीय रुग्णालयाचा बाह्यरुग्ण विभाग २६ जानेवारी रोजी बंद राहणार

लातूर :- प्रजासत्ताक दिनानिमित्त सार्वजनिक सुट्टी असल्याने विलासराव देशमुख शासकीय वैद्यकीय रुग्णालयातील बाह्यरुग्ण विभाग सोमवार, २६ जानेवारी २०२६ रोजी बंद राहील. तसेच मंगळवार, २७ जानेवारी २०२६ पासून बाह्यरुग्ण विभाग (ओ.पी.डी.) नियमित वेळेप्रमाणे सुरु राहील, असे विलासराव देशमुख शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयाचे वैद्यकीय अधीक्षक डॉ. सचिन जाधव यांनी कळविले आहे. तसेच रुग्णालयाची आपत्कालीन सेवा २४ तास सुरु राहील.

केज येथे भागवत कथा ज्ञानयज्ञ सोहळ्याचे आयोजन-ह.भ. प.विष्णू महाराज शास्त्री

केज/प्रतिनिधी-केज शहरात सोमवार पासून श्रीमद भागवत कथा ज्ञानयज्ञ सोहळ्याचे आयोजन करण्यात आले आहे. कथाकार म्हणून ह.भ.प. भागवत भूषण केशव महाराज शास्त्री यांच्या मधुर वाणीतून ऐकवयास मिळणार आहे.

तरी पंचक्रोशीतील भाविक भक्तांनी या कार्यक्रमांचा लाभ घ्यावा असे आवाहन ह.भ.प. विष्णू महाराज शास्त्री चिंचोली माळी यांनी आवाहन केले आहे. भगवान श्रीकृष्ण आश्रम भक्त परिवार यांच्या वतीने प्रत्येक वर्षी भागवत कथेचे आयोजन करण्यात येत आहे त्याच अनुषंगाने प्रति वर्षाप्रमाणे याही वर्षी सोमवार दिनांक २६ जानेवारी २०२६ पासून भागवत कथा ज्ञानयज्ञ सोहळ्याचे आयोजन केले आहे पंचक्रोशीतील

भाविक भक्तांनी या कथेचा लाभ घेण्यासाठी मोठ्या संख्येने उपस्थित राहावे असे आवाहन भगवान श्रीकृष्ण आश्रम भक्त परिवार केज यांच्या वतीने करण्यात आले आहे.

सोमवार दिनांक २६ जानेवारी ते रविवार दिनांक १ फेब्रुवारी पर्यंत दररोज दुपारी २ ते ५ या वेळेमध्ये भागवत कथा ज्ञानयज्ञ सोहळा केज शहरातील पंचायत समितीच्या भव्य प्रांगणात संपन्न होणार आहे. दिनांक १ फेब्रुवारी २०२६ भागवत कथा ज्ञानयज्ञ सोहळ्याचा समारोप करण्यात येणार आहे तरी केज,धारूर, आंबेजोगाई, कळंब सह परिसरातील भाविक भक्त व नागरिकांनी या कार्यक्रमाचा लाभ घ्यावा असे आवाहन कार्यक्रमाचे आयोजक भगवान श्रीकृष्ण आश्रम भक्त परिवार केज यांच्यावतीने करण्यात आले आहे.

मांजरा महिला अर्बन को-ऑपरेटिव्ह क्रेडिट सोसायटीत हळदी-कुंकू समारंभ उत्साहात

लातूर : मकर संक्रांती निमित्त मांजरा केले. त्यानंतर जमलेल्या प्रत्येक महिलांनी उखाणे हा कार्यक्रम संपन्न झाला. यावेळी महिलांनी

महिला अर्बन को-ऑपरेटिव्ह सोसायटीच्या कार्यालयात २४ जानेवारी रोजी सकाळी ११ ते २ या वेळेत महिलांसाठी हळदी-कुंकूवाचा कार्यक्रम मोठ्या उत्साहात पार पडला. या सोसायटीच्या चेअरमन तथा सामाजिक कार्यकर्त्या, उद्योजक प्रियांका सुरवसे आणि त्यांच्या महिला कर्मचाऱ्यांनी सर्व महिलांचे कुंकू लावून आणि वाणाची स्नेहभेट देऊन स्वागत

घेतले. उखान्याचा कार्यक्रम चांगलाच रंगला. उपस्थित महिलांसाठी स्वादिष्ट अल्पोपहाराची सोय करण्यात आली होती. हळदी कुंकूवा निमित्त मांजरा महिला क्रेडिट सोसायटीतर्फे १३ महिन्यांच्या ठेवीवर १२ टक्के व्याजदर देण्यात येणार आहे. या संधीचा महिलांनी लाभ घेण्याचे आवाहन चेअरमन प्रियांका सुरवसे यांनी यावेळी केले. अत्यंत खेळीमेळीच्या वातावरणात

मोठ्या संख्येने उपस्थिती होती. हा कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी सोसायटीच्या चेअरमन प्रियांका सुरवसे, सचिव रोहिणी धायगुडे, व्यवस्थापक आदर्श कांबळे आणि कर्मचारी, अभिजीत कांबळे, सोहेल पठाण, सुरज उदारे, दुर्गेश इमने, ऐश्वर्या पाटील, धनश्री अडसूळ, अनिता गोडपटले व इतर कर्मचारी महिलांनी परिश्रम घेतले.

विवेकी विचारांचे रणसिंग फुंकण्याची समाज जागृतीसाठी गरज-सामाजिक कार्यकर्त्या अँड. रंजना पगार गवांदे (संगमनेर)

लातूर-समाजात बोकाळलेली अंधश्रद्धा, तथागत गौतम बुद्ध, महात्मा बसवणणा आणि करून समताधिष्ठित समाजाची निर्मिती केली.

अनिष्ट रूढी, प्रथा, परंपरा आणि चालीरीतींच्या विरोधात विवेकी विचारांचे रणसिंग फुंकण्याची गरज आहे असे प्रतिपादन सुप्रसिद्ध सामाजिक कार्यकर्त्या अँड. रंजना पगार गवांदे यांनी केले.

महात्मा बसवेश्वर महाविद्यालयात आयोजित महात्मा बसवेश्वर व्याख्यानमालेच्या समारोप व तिसऱ्या पुष्पाच्या प्रसंगी समाज वास्तवाला भिडताना या विषयावर विचार मांडत होत्या.

या कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महात्मा बसवेश्वर शिक्षण संस्थेचे सचिव माधवराव पाटील टाकळीकर हे होते. तर विचारमंचावर सहसचिव सुनील मिटकरी, कार्यकारी संचालक प्रदीपकुमार दिंडेगावे, महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. आनंद शेवाळे, मुख्य समन्वयक डॉ. नल्ला भास्कर रेड्डी, कनिष्ठ महाविद्यालयाचे पर्यवेक्षक प्रा. नितीन वाणी, संयोजक डॉ. रत्नाकर बेडगे आदींची उपस्थिती होती.

कार्यक्रमाच्या प्रारंभी जगतज्योती महात्मा बसवेश्वरच्या प्रतिमेचे पूजन करण्यात आले. पुढे बोलताना अँड. पगार गवांदे म्हणाल्या की, आजच्या माहिती तंत्रज्ञानाच्या कृत्रिम बुद्धिमत्तेच्या आयोगातही समाजामध्ये कर्मकांड मोठ्या प्रमाणात पसरवले जात आहेत. चेटूक, डाकिन, अघोरी उपाय करणारे भोंदू बाबा, मांत्रिक, तांत्रिक यांनी समाज नासवला आहे.

महाराष्ट्रातील संत सुधारकांनी या सर्व वाईट चालीरीती, रूढी परंपरा यांच्या विरुद्ध परखड शब्दांत ताशेरे ओढले आहेत. अंधश्रद्धेच्या नावाखाली समाजाचे शोषण करणाऱ्या भोंदू बाबांवर गुन्हे दाखल झाले पाहिजे. स्त्रियांच्या बाबतीत स्त्री भ्रूणहत्या मुलींची कौमार्य चाचणी, चारित्र्य परीक्षा, देवदासी आणि बालविवाह प्रथा देखील विज्ञाननिष्ठ समाजाने उखडून फेकल्या पाहिजेत. जातपंचायतीमध्ये अडकलेल्या कुटुंबांना या जोखडातून मुक्त केले पाहिजे असेही त्या म्हणाल्या.

अध्यक्षीय समारोपात शिक्षण संस्थेचे सचिव माधवराव पाटील टाकळीकर म्हणाले की, महात्मा बसवणणा हे क्रांतिकारी समाज सुधारक होते त्यांच्या आंतरराष्ट्रीय कल्पना केवळ संघटित कार्याद्वारेच मूर्त होऊ शकते ही गोष्ट लक्षात घेऊन त्यांनी शरण यांना एकर

आजच्या लोकशाही शासन व्यवहारात देखील महात्मा बसवणणाचे विचार तत्त्वज्ञान कार्य समाज उन्नती करिता मोलाचे आहेत असेही ते म्हणाले.

या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक डॉ. रत्नाकर बेडगे यांनी केले, पाहुण्याचा परिचय डॉ. अश्विनी रोडे यांनी तर सूत्रसंचालन प्रा. किसनाथ कुडके यांनी केले आणि आभार डॉ. मनोहर चपळे यांनी मानले.

या व्याख्यानमालेच्या यशस्वीतेकरिता महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. आनंद शेवाळे, मुख्य समन्वयक डॉ. नल्ला भास्कर रेड्डी, पर्यवेक्षक प्रा. नितीन वाणी, डॉ. रत्नाकर बेडगे, सहसंयोजक डॉ. सिद्राम डॉंगरगे, डॉ. मनोहर चपळे, डॉ. संजय गवई, प्रा. प्रमोद सराफे, प्रा. संगमेश्वर पानगावे, प्रा. व्यंकट दुडिले, डॉ. टी. घनःश्याम, प्रा. कल्पना गिराम, डॉ. अश्विनी रोडे, प्रा. जयश्री पाटील, प्रा. अनिता घवले, प्रा. किसनाथ कुडके, कार्यालया प्रमुख नामदेव बेंदगे, महादेव स्वामी, जलील सय्यद, श्रीकृष्ण बडगरे, शुभम बिराजदार यांच्यासह शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी परिश्रम घेतले.

या कार्यक्रमाला शहरातील मान्यवर, रसिक श्रोते, अभ्यासक, प्राध्यापक, शिक्षक-शिक्षकेतर, कर्मचारी विद्यार्थी विद्यार्थिनी मोठ्या संख्येने उपस्थित होत्या.

पैठण (सा) येथे केंद्रस्तरीय क्रीडा व विविध गुणदर्शन कार्यक्रमाचे उत्साहात संपन्न

केज/प्रतिनिधी-केज तालुक्यातील

मुख्याध्यापक, होळ,गोविंद मुळे केंद्रिय

पैठण सा. येथील जिल्हा परिषद शाळा टिकविण्याच्या उद्देशाने व विद्यार्थ्यांमधील शारीरिक, बौद्धिक व सुप्त कलागुणांना वाव देण्यासाठी केंद्रस्तरीय क्रीडा व विविध गुणदर्शन कार्यक्रम उत्साहात संपन्न झाला. या कार्यक्रमात केंद्रातील १३ शाळांतील विद्यार्थी सहभाग नोंदवला होता.

या कार्यक्रमासाठी अध्यक्ष म्हणून पैठण येथील सरपंच जयश्रीताई चौधरी होत्या, तर प्रमुख पाहुणे म्हणून संजय चौर, ज्येष्ठ शिक्षण विस्तार अधिकारी पं.स. केज, अर्जुन बोराडे केंद्र प्रमुख, बनसरोळा, अण्णासाहेब जाधव केंद्र प्रमुख, पैठण, देवीदास नागरगोजे केंद्रिय मुख्याध्यापक, बनसरोळा, बाळासाहेब चव्हाण केंद्रिय

मुख्याध्यापक, पैठण यांची प्रमुख उपस्थित होते.

या कार्यक्रमात धावणे, उंच उडी, लांब उडी, कबड्डी, खो-खो आदी क्रीडा स्पर्धांसह शिवरायांच्या वाघिणी आम्ही शिवकन्या, उठो जवान देश के, वसुंधरा पुकारती, उदो ग अंबे उदो, रविवार माझ्या आवडीचा, सुनो गौर से दुनियांवालो, चिऊ ताई चिऊ माझ्या अंगणात ये, गाडी घुंगराची अशा विविध गाण्यांवर विद्यार्थ्यांनी सांस्कृतिक कार्यक्रमातून मान्यवरांचे लक्ष वेधले. त्यामुळे जिल्हा परिषद शाळेतील विद्यार्थ्यांना आपले कौशल्य सादर करता आले. कार्यक्रमाचे सुत्रसंचालन बालासाहेब गोरे यांनी केले तर आभार प्रदर्शन गोविंद मुळे यांनी केले.

संतुलित जीवनशैली मानसिक आरोग्यासाठी उपयुक्त

लातूर,.-आजच्या धकाधकीच्या जीवनात मानसिक आरोग्याकडे दुर्लक्ष होत असून तणाव, चिंता व नैराश्य यांसारख्या समस्या वाढत आहेत. अशा परिस्थितीत संतुलित जीवनशैली अंगीकारणे मानसिक आरोग्यासाठी अत्यंत उपयुक्त ठरते, असे प्रतिपादन मानसोपचार तज्ज्ञ तथा व्यक्तिमत्त्व विकास प्रशिक्षक डॉ. आनंद रेड्डी यांनी केले.

एमआयडीएसआर दंत महाविद्यालयातील कृत्रिम दंत रोपण विभागाच्या वतीने कृत्रिम दंत रोपण दिनानिमित्त आयोजित 'मानसिक आरोग्य व ताण व्यवस्थापन' या विषयावरील व्याख्यान डॉ. आनंद रेड्डी बोलत होते. यावेळी उप प्राचार्य डॉ. यतीशकुमार जोशी, विभाग प्रमुख डॉ. सुषेन गांजरे, डॉ. भूषण बांगर, डॉ. शशी पाटील यांची प्रमुख उपस्थिती होती.

यावेळी पुढे बोलताना डॉ. आनंद रेड्डी पुढे म्हणाले की, नियमित व्यायाम, योग व ध्यान यामुळे मन शांत राहते. दररोज किमान सात ते आठ तासांची पुरेशी झोप,

संतुलित आहार, पाण्याचे योग्य सेवन, खंड जोपासणे, संगीत ऐकणे तसेच आवडत्या व्यक्तींसोबत वेळ घालवणे हे मानसिक आरोग्यासाठी महत्त्वाचे घटक आहेत. वेळेचे योग्य नियोजन, काम व वैयक्तिक आयुष्यात समतोल राखणे आणि सोशल मीडियापासून वेळेवेळी विश्रांती घेणे ही संतुलित जीवनशैली मानसिक आरोग्यास पोषक ठरते.

ताण, भीती किंवा दबावाच्या परिस्थितीत सहानुभूतीजन्य मज्जासंस्था सक्रिय होत असल्याने हृदयाचे ठोके वाढणे, श्वासोच्छ्वास वेगाने होणे व मन अस्थिर होणे यांसारख्या प्रतिक्रिया निर्माण होतात, असे त्यांनी स्पष्ट केले.

शांत ठेवण्यास व शरीराला विश्रांती देण्यास मदत करते. दैनंदिन जीवनात योग्य सवयी, सजग श्वसन पद्धती आणि जीवनशैलीतील सकारात्मक बदलांद्वारे ही प्रणाली अधिक प्रभावीपणे सक्रिय करता येते, असे त्यांनी तसेच भविष्यातील व्यावसायिक व कौटुंबिक जबाबदाऱ्यांचा विद्यार्थ्यांच्या मानसिक आरोग्यावर होणारा परिणाम लक्षात घेता अशा प्रकारच्या मार्गदर्शनाची नितांत गरज आहे. केवळ शैक्षणिक ज्ञान पुरेसे नसून

शरीर, श्वास व मन यांतील अतूट नातेसंबंध स्पष्ट करताना श्वासोच्छ्वासाच्या गतीत होणाऱ्या बदलांचा श्वेत परिणाम मनःस्थितीवर होतो. योग्य व सजग श्वसनामुळे मानसिक ताण कमी होतो, एकाग्रता वाढते तसेच निर्णयक्षमता सुधारते, हे त्यांनी विविध उदाहरणांच्या माध्यमातून अधोरेखित केले.

दंत वैद्यकीय शिक्षणातील वाढता अभ्यासाचा ताण, स्पर्धा तसेच भविष्यातील व्यावसायिक व कौटुंबिक जबाबदाऱ्यांचा विद्यार्थ्यांच्या मानसिक आरोग्यावर होणारा परिणाम लक्षात घेता अशा प्रकारच्या मार्गदर्शनाची नितांत गरज आहे. केवळ शैक्षणिक ज्ञान पुरेसे नसून

संवादाकौशल्य, भावनिक समतोल, वेळेचे योग्य नियोजन, संघभावना व सकारात्मक दृष्टिकोन यांसारख्या सामान्य कौशल्यांचा विकास होणे तितकेच महत्त्वाचे असल्याचे डॉ. रेड्डी यांनी सांगितले.

कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन डॉ. समर्थ रेवडकर, डॉ. वेदिका देशमुख, डॉ. श्रेयस मगर यांनी केले तर आभार डॉ. सुषेन गांजरे यांनी मानले. या कार्यक्रमास एमआयडीएसआर दंत महाविद्यालयातील विभाग प्रमुख डॉ. सिराज बादल, डॉ. अश्विनी बिरादार, डॉ. विजयालक्ष्मी माले, डॉ. प्रविण मस्के, डॉ. राघवेंद्र मेन्नी, डॉ. अमोल बडगारे, व डॉ. शितल वाघ, डॉ. बालाजी मुंडे, डॉ. योगेश नागरगोजे, डॉ. प्रणोती चिंचनसुरे, डॉ. शारदा झाडके, डॉ. प्रतिक्षा सोमवंशी यांच्यासह शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी तसेच बी.डी.एस. व एम.डी.एस. पदवी व पदव्युत्तर विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

हे पत्रक मालक, प्रकाशक, संपादक अशोक नामदेवराव हनवते यांचे करीता मुद्रक घोणे नरसिंह पांडुरंग यांनी मॅजिक पब्लिकेशन, शॉप नं. १०, मनपा शॉपींग कॉम्प्लेक्स, गांधी चौक, लातूर - ४१३५१२ येथे छापून कार्यालय द्रोपत माय निवास, खडक हनुमान मंदिर, मिलिंद नगर, लातूर ता. जि. लातूर - ४१३५१२ येथे प्रकाशित केले.